

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

סולידריות בחברה הישראלית חטיבה עליונה

רציונל:

מדינת ישראל נמצאת בעיצומו של משבר קשה, בו אזרחים וחיילים רבים איבדו את חייהם במתקפת טרור רצחנית, בעיצומה של מלחמה קשה בחזיתות השונות. מציאות זו יוצרת בקרב התלמידים רגשות קשים של כאב, עצב גדול, תסכול, פחד וחוסר וודאות. סגירתם של חלק ממוסדות החינוך יוצרת העצמה של תחושות אלו.

לאור מציאות זו, השאיפה המרכזית של אנשי החינוך היא לשדר שגרה "נורמלית" ככל הניתן, ולחזק בקרב התלמידים את החוסן האישי, הקהילתי והלאומי.

אחת הדרכים לחיזוק חוסן אישי וקהילתי היא דרך מעורבות, אקטיביזם חברתי והתנדבות.

סיפורי ההתנדבות של הילדים והנוער ביישובים ובערים מעוררי השראה.

כל אלו מחזקים את תחושת השייכות לקהילה, ליישוב ולמדינה ומחזקים את תחושת האחדות והאחריות ההדדית.

במערך שיעור זה, נרצה לשפוך אור על מקרי התנדבות ומעורבות חברתית בתחומים שונים, במהלך השבועות האחרונות, ונחשוף את התלמידים לאפשרויות שונות של נתינה, שמביאה לחיזוק החוסן וההעצמה האישית-לאומית.

מטרות המערך:

1. פיתוח וטיפוח סולידריות ומעורבות חברתית קהילתית.
2. חיזוק החוסן האישי והלאומי דרך חיבור לקהילה ומעורבות חברתית.
3. חיזוק האחריות והמסוגלות האישית והחברתית חיזוק השייכות לקהילה ולמדינה.

אוכלוסיית היעד:

תלמידים בשכבות ז-י"ב.

משך השיעור:

60 דקות- השיעור מותאם ללמידה מקרוב ומרחוק.

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 9510402 * טל': 073-3931377 * פקס: 073-3931378

شارع دبورہ ہنبيئة 2 * عمارة ليف رام * اورشليم القدس 9510402 * تلفون: 073-3931377 * فاكس: 073-3931378

DEVORA HANEVIA ST. 2 JERUSALEM 9510402, ISRAEL *TEL: 972-73-3931377 FAX: 972-73-3931378

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.education.gov.il>

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

מהלך הפעילות:

א. פתיחה:

צפייה בסרטון + תמונות (לבחירת המורה)

1. המורה יקרין את הסרטון אנשים טובים באמצע הדרך
2. דיון עם התלמידים:
  - מה ראיתם בסרטון?
  - מה הרגשתם במהלך הצפייה בסרטון?
  - אילו ערכים באים לידי ביטוי בסרטון?

ב. הגדרת סולידריות:

שמש אסוציאציות הגדרת המושג "סולידריות" לבקש מהתלמידים להגדיר במילים שלהם.
בלמידה מקרוב המורה יכתוב את דברי התלמידים על הלוח בלמידה מרחוק ניתן להשתמש בכלים דיגיטליים מנטימטר, כתיבה בצ'אט.

לאחר תשובות התלמידים- המשגה על ידי המורה.

סולידריות לפי האקדמיה ללשון העברית, בעברית אָחוּה היא רגש של אחדות המבוסס על שותפות של אינטרסים, מטרות או העדפות בין בני אדם. המונח מצביע על היחסים החברתיים הקושרים אנשים אחד לשני.

ג. שאלות במליאה לתלמידים על סולידריות חברתית:

- כיצד סולידריות חברתית באה לידי ביטוי במדינת ישראל בימים האלו?
- האם לקחתם חלק בפעילות המבטאת לדעתכם סולידריות חברתית? מי מכם היה מעורב בפעילות התנדבותית בימים אלו? מי מוכן לשתף בפני הכיתה?

ד. עבודה בקבוצות: (האירועים מופיעים בנספח)

חלוקת הכיתה ל-7 קבוצות כמספר האירועים/ל-7 חדרים בלמידה מרחוק.
כל קבוצה מקבלת אחד מהאירועים המדגימים סולידריות חברתית בישראל במהלך מלחמת "חברות ברזל".

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 9510402 * טל': 073-3931377 * פקס: 073-3931378

شارع دبورہ منبينة 2 * عمارة ليف رام * اورشليم القدس 9510402 * تلفون: 073-3931377 * فاكس: 073-3931378

DEVORA HANEVIA ST. 2 JERUSALEM 9510402, ISRAEL *TEL: 972-73-3931377 FAX: 972-73-3931378

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.education.gov.il>

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

כל קבוצה מקבלת את אחד האירועים ומעמיקה בו על פי ההנחיה הבאה:

1. מה מתואר באירוע?
2. מהן התחושות שעולות בכם לאחר הצפייה באירוע?
3. כיצד הסולידריות החברתית באה לידי ביטוי באירוע המתואר?
4. מה החשיבות לחברה/מדינה שאתם רואים בגילוי סולידריות?
5. אילו עוד ערכים מתבטאים באירוע **בנוסף** לסולידריות חברתית ואחוה?
6. מה מקנה הנתינה לזולת/לחברה לנותנים אותה?

ה. צפייה במליאה בסרטון להיות ישראלי

1. מה זה להיות ישראלי עבורך?
2. אילו ערכים באים לידי ביטוי בסרטון להיות ישראלי?
3. כיצד הסולידריות החברתית מתבטאת בסרטון?

ו. סיכום שיעור:

ניתן להשמיע/להקרין אחד מבין השירים או את שניהם:
השיר "מולדת" של חנן בן ארי
השיר אני ואתה נשנה את העולם - מבחר אומנים: שלומי שבת, עידן עמדי, יובל דיין, לירן דנינו, גיא ויהל, עדן אלנה, ספיר סבן ואודיה אזולאי

שאלות לדיון מסכם:

1. מה הרגשתם בשמיעת השיר?
2. במה אתם יכולים לתרום לחיזוק הסולידריות החברתית?

לאחר הדיון ושמיעת השיר המורה יסכם את השיעור:

1. בשיעור זה ראינו את חשיבותה של הסולידריות החברתית.
2. בשיעור זה ראינו כיצד מעורבות חברתית תומכת בקהילה ומעודדת תחושת שייכות למדינה.
3. בשיעור זה ראינו כיצד מעורבות חברתית עוזרת לכל אחת ואחת להרגיש יותר טוב עם עצמו, להרגיש משמעותי וחשוב.
4. בשיעור זה חיזקנו את תחושת השייכות והעוצמה - מתוך התפיסה כי **ביחד ננצח!**

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

נספח אירועים המדגימים סולידריות חברתית במדינת ישראל:

1. "חמל עם אחד"

מתוך הזוועה והשבר, על פי מיטב הרוח הישראלית - כי אנחנו עם אחד, קם החמ"ל האזרחי - מרכז ההתנדבות הגדול בישראל.

החמ"ל האזרחי הוא התארגנות פועלת בהתנדבות מלאה לתת מענה לכל צורך של התושבים והחיילים: חילוץ ופינוי תושבים מקו האש לאיזורים בטוחים, איסוף ושינוע של ציודים חסרים, חיבור בין משפחות שנתרו חסרות כל למשפחות מארחות, שרותי הסעות, סיוע באיתור הנעדרים, סיוע לתושבי הדרום, גיוס תרומות לתושבי הדרום, תמיכה נפשית, ועוד. אנו מקבלים בקשות לסיוע, ומחברים למתנדבים ולארגונים שיכולים לסייע. בשבוע הראשון למלחמה פנינו מאות תושבים מקו העימות, חיברנו בין אלפי משפחות ומארחים מתאימים, אספנו ושינוענו אלפי ארגזים של ציוד בסיסי ומזון עבור חיילי צה"ל ותושבים מפונים, נתנו סיוע לתושבי הדרום, הסענו מאות תושבים וחיילים ליעדם, הענקנו תמיכה וליווי למשפחות שכולות, והכי חשוב: ריכזנו את כל היוזמות תחת קורת גג אחת. עם אחד, חמ"ל אזרחי אחד.

2. תרומת דם

ביממה וחצי שעברה מאז החלה המלחמה, קראו במערכת הבריאות לציבור הישראלי לתרום דם בעקבות אלפי הפצועים שהגיעו לבתי החולים – והציבור הישראלי נענה לבקשה והגיע באלפיו. במהלך היום הותרמו לא פחות מ-3,648 מנות דם, כשבמד"א מעריכים כי עד סגירת המוקדים בשעת לילה מאוחרת יותר צפויה הכמות להגיע ליותר מ-4,000 מנות דם.

מנכ"ל משרד הבריאות משה בר סימן טוב אמר כי "אנחנו נמצאים בימים מורכבים למדינת ישראל. התרגשתי היום מאוד מאלפי הישראלים הטובים שהגיעו לתרום דם ולהציל חיים. זו דוגמא נוספת לערבות ההדדית הישראלית בימים קשים, לייחודיות שלנו כעם שמתגייס בעיתות חירום".

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

3. הצלת בעלי חיים

הטבח בתושבי עוטף עזה והמתקפה על יישובי הדרום הביאו לכך שכלבים רבים נותרו מאחור סגורים בבתיהם. אחד המיזמים האזרחיים שקמו בימים האחרונים לאור המצב, נולד בקבוצת הפייסבוק "כלב פגום" והביא אזרחים לצאת ליישובי הדרום לנסות ולחלץ את הכלבים. מתנדבים אספו פרטי כלבים שנותרו מאחור, תמונות וכתובות. נערכה רשימה מתעדכנת של כלבים הזקוקים לחילוץ, ומתנדבים יצאו ליישובים לנסות ולחלץ אותם.

4. תרומות אירוח בבתים חלוקת מזון וביגוד לתושבי העוטף ולחיילים

יוזמות רבות של אזרחים להקל את החיילים בשטח והאזרחים ביישובים והקיבוצים קמו ברשתות החברתיות: "הגיעו עשרות מתנדבים דרך הודעה אחת. זאת החובה שלנו לתת גיבוי לאחים והאחיות שלנו בעת צרה

5. הכשרה מסעדה בתל אביב ואספקת מזון לחיילי צה"ל

זוג האחים יותם ואסף דוקטור, בעלי מסעדת "האחים" ברחוב אבן גבירול בתל אביב, משתתפים גם הם במאמץ. השניים החליטו לשלוח מנות אוכל לחיילים ולמשפחות, אבל בשל העדר תעודת כשרות, מנעו מהם לספק את האוכל לבסיסי הצבא. הם לא ויתרו, החליטו להפוך את המסעדה לכשרה פנו לרבנות הראשית והמועצה הדתית בתל אביב, בהובלת אלדד מזרחי.

6. ניקיון בית חולים הדסה עין כרם על ידי נוער בני עקיבא

מנכ"ל ביי"ח הדסה עין כרם סיפר בישיבת הבוקר אתמול בעשר בלילה מנהל הבית חולים התקשר אליו ואמר לו שיש מחדל ושמישבת רוב המנקים בבית חולים לא הגיעו, ונדרש פתרון דחוף. פתאום ב6 בבוקר הגיעו 150 בני נוער של בני עקיבא וניקו בלי הפסקה. המנכ"ל הוסיף ואמר: אני כבר הרבה שנים בבתי חולים ואף פעם לא הרחתי ככה ריח טוב בכל מקום כמו בבית מלון.. זה באמת היה כל כך מרגש כי ניקיון זה לא משהו שאנשים רצים בדרכ להתנדב לעשות ופה תוך לילה 150 בני נוער מגיעים".

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 9510402 * טל': 073-3931377 * פקס: 073-3931378

شارع دبورہ منبينة 2 * عمارة ليف رام * اورشليم القدس 9510402 * تلفون: 073-3931377 * فاكس: 073-3931378

DEVORA HANEVIA ST. 2 JERUSALEM 9510402, ISRAEL *TEL: 972-73-3931377 FAX: 972-73-3931378

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.education.gov.il>

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – תחומי בחירה ורב תחומי

מדינת ישראל
משרד החינוך

7. מערך סיוע והתנדבות של החברה החרדית

פורום "אחים לעורף", יוזמה חדשה שמאגדת מערך של יוזמות עצמאיות להתנדבות וסיוע בציבור החרדי, גובשה והושקה בימים אלה, על רקע המלחמה ומצב החירום הלאומי. מטרת המיזם החדש היא רתימת הקהילה החרדית כמערך תמיכה לאומי רחב.

מיד כשנודעו ממדי מתקפת הטרור והאסון הכבד, וכמו במגזר הכללי, נוצר בחברה החרדית גל התנדבות אזרחי עצום. על מנת לנצל ולרתום את רוח ההתנדבות, הוקם ארגון גג לתכלול ושכלול של היזמות החרדית, והצמדת כלים מקצועיים לארגונים, לשם הניצול המיטבי של ההון הפילנתרופי והאנושי שמושקע בכל יוזמה.

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 9510402 * טל': 073-3931377 * פקס: 073-3931378

شارع دبورہ ہنبيۃ 2 * عمارة ليف رام * اورشليم القدس 9510402 * تلفون: 073-3931377 * فاكس: 073-3931378

DEVORA HANEVIA ST. 2 JERUSALEM 9510402, ISRAEL *TEL: 972-73-3931377 FAX: 972-73-3931378

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.education.gov.il>